

**NORDDANMARKS
EU-KONTOR**
Nordjylland-Bruxelles

NOTAT

FÆRDIGHEDSUNIONEN (UNION OF SKILLS)

2. MAJ 2025

INDLEDNING

Færdighedsunionen (*Union of Skills*) er en strategi fra Kommissionen på uddannelse- og beskæftigelsesområdet. Strategien bygger på Niinistö-, Letta- og Draghi-rapporterne om hhv. sikkerhed, det indre marked og den europæiske konkurrenceevne, og den skal adressere nogle af de problemer, som nævnes heri. Det omfatter overordnet manglen på kvalificeret arbejdskraft inden for det digitale og grønne område. Strategien hænger derfor sammen med det EU's konkurrenceevnekompass, som Kommissionen lancerede i januar, hvori Færdighedsunionen også blev annonceret. Strategien skal derudover understøtte den del af aftalen om ren industri (*Clean Industrial Deal*), som handler om arbejdskraft. [Du kan læse mere om det i vores notat om aftalen om ren industri her.](#)

Færdighedsunionen er vigtig, fordi den sætter retningen for Kommissionens ambitioner på uddannelse- og beskæftigelsesområdet. EU har dog ikke kompetence på området, som er et nationalt anliggende, og Kommissionen er derfor begrænset i dets muligheder for f.eks. at indføre lovgivning på området. Kommissionen kommer dog med al sandsynlighed til økonomisk at prioritere at støtte initiativer, som ligger i forlængelse af denne strategi, med de fundingmuligheder, den har til rådighed.

Strategien selv handler ikke blot om klassisk uddannelse, men mere bredt om kompetencer, og der arbejdes fra Kommissionens side af med fire søjler: opbyggelse af færdigheder, opkvalificering og omskoling, cirkulering af færdigheder og tiltrækning og fastholdelse af talenter uden for EU.

OPBYGGELSE AF FÆRDIGHEDER

Europa falder bagud ift. basale færdigheder. 15-åriges præstationer i matematik, læsning og videnskab er faldet de senere år og ligger under lande som USA, Storbritannien og Japan. Kun halvdelen af dem har basale digitale færdigheder, og der eksisterer stadig store forskelle på baggrund af køn og forældres uddannelsesniveau. Udfordringerne er særligt tydelige inden for STEM-feltet – *science, technology, engineering & mathematics* – hvor EU årligt kun uddanner 850 pr. million indbyggere mod USA's 1.100. Dette felt bliver kun vigtigere i fremtiden med den digitale og den grønne omstilling.

Danmark

Niels Jernes Vej 10
9220 Aalborg Ø, Danmark

Bruxelles

Avenue Palmerston 18
B-1040 Bruxelles, Belgium

O: +45 6188 5300
info@ndeu.dk

**NORDDANMARKS
EU-KONTOR**
Nordjylland-Bruxelles

For at komme problemerne til livs vil Kommissionen udarbejde en handleplan for grundlæggende færdigheder (*Basic Skills Action Plan*), hvori de sammen med villige medlemsstater med EU-midler vil støtte instrumenter til at hjælpe de børn og unge, som har sværest ved at tilegne sig disse. Kommissionen vil derudover præsentere en 2030-køreplan for fremtidens digitale uddannelse og færdigheder (*2030 Roadmap on the Future of Digital Education and Skills*), som skal promovere lige adgang til digitale uddannelser for alle, samt en strategisk plan for STEM-uddannelser (*STEM Education Strategic Plan*), der skal tiltrække flere – særligt kvindelige – studerende og lærere til STEM-uddannelserne.

En stor del af strategien omhandler *Vocational Education and Training*, VET, som hedder erhvervsuddannelse på dansk. Begrebet dækker dog bredere over uddannelse til en bestemt profession og omfatter foruden de danske erhvervs- og voksenuddannelsescentre også professionsbachelorerne. VET-uddannelsesinstitutionerne er en stor del af Færdighedsunionen, da de både står for adskillige tidlige uddannelser inden for bl.a. STEM-området, men også fordi det er de institutioner, som skal op- og rekvalificere voksne, som strategiens anden søjle vedrører. Kommissionen annoncerer i strategien en kommende europæisk strategi for erhvervsuddannelse (*European Strategy for VET*), som vil fokusere på VET-uddannelsernes rolle i EU's konkurrenceevne, innovation og sammenhængskraft ved at adressere mangler på arbejdskraft og gøre VET-uddannelserne mere attraktive og relevante for arbejdsmarkedet. Der vil i denne strategi være et fokus på betydningen af køn og andre stereotyper for studievalg.

OPKVALIFICERING OG OMSKOLING

Kommissionen lægger i strategien stor vægt på det store behov for at opkvalificere og omskole arbejdere effektivt, så de har de nødvendige færdigheder til at håndtere den grønne og den digitale omstilling. Kommissionen har identificeret 42 fag med mangel på arbejdskraft på tværs af EU, hvor særligt byggeri, transport og sundhed lider af store mangler. Med en fremtid præget af større efterspørgsel på kompetencer inden for AI, robotteknologi og grøn teknologi vil denne liste kun blive større.

Det halter efter i EU med at efteruddanne voksne. Under 40% af voksne i EU deltager årligt i træningsprogrammer, hvilket ligger langt under EU's mål om 60%. Det er særligt lavtuddannede, som er dem med det største behov for træning, der gør mindst brug af mulighederne, selvom 2/3 virksomheder i EU tilbyder det. Også kvinder, udsatte grupper og borgere fra udkantsområder halter efter.

Danmark

Niels Jernes Vej 10
9220 Aalborg Ø, Danmark

Bruxelles

Avenue Palmerston 18
B-1040 Bruxelles, Belgium

O: +45 6188 5300
info@ndeu.dk

**NORDDANMARKS
EU-KONTOR**
Nordjylland-Bruxelles

For at vende udviklingen vil Kommissionen fortsætte med at støtte implementeringen af de såkaldte individuelle læringskonti (*Individual Learning Accounts*), hvor borgere uafhængigt af deres beskæftigelsesstatus hvert år 'sparer op' til efteruddannelse, som de frit kan afbenytte. Initiativet beror på en rådshenstilling, som ikke er bindende for medlemsstaterne, da EU som nævnt ikke har kompetence inden for uddannelsesområdet. Det er derfor uvist, om og hvordan de vil blive implementeret i Danmark, hvor lignende ordninger allerede findes i adskillige overenskomster.

Derudover vil Kommissionen udvide brugen af mikroeksamensbeviser (*micro-credentials*). Disse skal sikre, at færdigheder tilegnet ved efteruddannelse anerkendes på tværs af sektorer og lande, og at beviserne for færdighederne er forståelige og troværdige. Denne udvidelse skal foregå i samarbejde med såvel offentlige som private udbydere af efteruddannelse. Kommissionens mål om en større benyttelse af mikroeksamensbeviser skal også bidrage til cirkuleringen af færdigheder internt i EU – strategiens tredje søjle – som gennemgås nedenfor.

CIRKULERING AF FÆRDIGHEDER

Kommissionen vil forbedre det, som den kalder cirkulering af færdigheder – den frie bevægelighed af kvalificeret arbejdskraft – så virksomheder fuldt ud kan udnytte det indre marked. Selvom der i forvejen er fri bevægelighed for europæere, oplever flere problemer med at få anerkendt deres færdigheder på tværs af medlemsstater. Udover de førnævnte mikroeksamensbeviser vil Kommissionen derfor også udvikle et initiativ vedrørende færdighedsportabilitet (*Skills Portability Initiative*) i løbet af 2026, som skal åbne flere muligheder for arbejdere inden for særligt uregulerede professioner.

Kommissionen vil derudover arbejde med medlemsstaterne om en fælles europæiske studieprogrammer og dertilhørende grader, et europæisk VET-diplom og styrke COVE-netværkene. Slutteligt vil Kommissionen styrke Erasmus+-programmet, som støtter mobiliteten for studerende.

TILTRÆKNING OG FASTHOLDELSE AF TALENTER

Europas arbejdsdygtige befolkning forventes at falde med en million voksne hvert år indtil 2050. Selv med større arbejdsmarkedsdeltagelse fra udsatte grupper er det ifølge Kommissionen nødvendigt for EU at tiltrække talenter uden for EU og fastholde dem.

Danmark

Niels Jernes Vej 10
9220 Aalborg Ø, Danmark

Bruxelles

Avenue Palmerston 18
B-1040 Bruxelles, Belgium

O: +45 6188 5300
info@ndeudk

**NORDDANMARKS
EU-KONTOR**
Nordjylland-Bruxelles

Kommissionen vil derfor opstarte den i 2022 foreslåede EU-talentpulje (*EU Talent Pool*), som skal være en fælles digital rekrutteringsplatform for EU, når den godkendes af Parlamentet og Rådet. Kommissionen vil derudover senere på året præsentere en ny visumstrategi (*Visa Strategy*), som blandt andet gennem styrkede konsulater og bedre implementering af BlueCard-direktivet skal gøre det lettere for talenter fra tredjelande at søge job i EU. Kommissionen vil derudover revidere EU's handlingsplan for integration og inklusion (*EU Action Plan on Integration and Inclusion*) for at gøre det lettere for selv samme talenter at få deres familie med til EU. Danmark står dog uden for dele af disse forslag grundet retsforbeholdet.

GOVERNANCE OG FUNDING

EU's nuværende budgetramme, som løber fra 2021-2027 allokere store summer i programmer relaterede til uddannelse såsom ESF+, RRF, ERDF, Erasmus+, JTF og InvestEU, som samlet har en ramme på knap 148 milliarder euro, hvoraf ikke alt dog går til uddannelse. Kommissionen ser gerne, at disse fortsat benyttes af medlemslandene, men også at de hver især øger investeringer i uddannelse og opkvalificering, som gennemsnitligt udgør 4,8% af BNP.

Kommissionen ønsker generelt at strømline prioriteterne i EU, og Færdighedsunionen vil derfor rettes efter Kommissionens nye styringsmekanisme for konkurrenceevne, som blev annonceret i konkurrenceevnekompasset. Denne skal guide investeringer og reformer både på europæisk og nationalt plan og forbinde EU's budget med dets prioriteter. Med EU's manglende kompetence på området er det endnu uvist, i hvilket omfang det kan implementeres.

Kommissionen foreslår derudover et europæisk råd på højt niveau for færdigheder (*European Skills High-Level Board*), som skal samle relevante aktører inden for uddannelses- og beskæftigelsessektoren, heriblandt institutioner, fag- og arbejdsgiverforeninger og det private arbejdsmarked.

KONKLUSION

Kommissionen har med Færdighedsunionen lanceret en ambitiøs strategi, som skal bidrage til at løfte færdighedsniveauet hos den europæiske arbejdsstyrke. I strategien annonceres tiltag, som skal løfte den grundlæggende uddannelse, udbrede efteruddannelse, gøre det lettere at cirkulere arbejdskraft internt i EU og tiltrække talenter fra tredjelande. EU har dog ikke en direkte kompetence på området, så en stor del af strategien hviler på frivillige initiativer og en placering af funding i

Danmark

Niels Jernes Vej 10
9220 Aalborg Ø, Danmark

Bruxelles

Avenue Palmerston 18
B-1040 Bruxelles, Belgium

O: +45 6188 5300
info@ndeu.dk

**NORDDANMARKS
EU-KONTOR**
Nordjylland-Bruxelles

forlængelse af Kommissionens prioriteter. Det er derfor uvist, hvor stor en del af initiativerne, Danmark vil tage del i og hvordan.

Hvis du vil vide mere om dette område, er du velkommen til at kontakte EU-konsulent Kenneth Gyde Poulsen på kgp@ndeu.dk eller tlf. 6188 0002

Niklas Bjørnkjær Jakobsen / NDEU

REFERENCER

Du kan læse mere af de forskellige strategier, tiltag og fonde ved at klikke på de tilhørende links nedenfor.

[Aftalen om ren industri](#)

[Centres of Vocational Excellence \(erhvervsekspertisecentre\)](#)

[Erasmus+](#)

[Et konkurrenceevnekompas for EU](#)

[European Regional Development Fund](#)

[European Social Fund Plus](#)

[Færdighedsunionen](#)

[InvestEU](#)

[Just Transition Fund](#)

[Much More Than A Market](#)

[Recovery and Resilience Facility](#)

[Safer Together: Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness](#)

[The Future of European Competitiveness](#)

Danmark

Niels Jernes Vej 10
9220 Aalborg Ø, Danmark

Bruxelles

Avenue Palmerston 18
B-1040 Bruxelles, Belgium

O: +45 6188 5300
info@ndeu.dk